

Turhal Müftüsü
Mustafa Bilgen
MB: 21
5 Ekim 1953

Kıymetli bir huzura

İrfan-penâh Efendi Hazretleri,

27 Eylül 1953 tarihli iltifat nâmenizi aldım. Değerimin fevkinde bir tavsifte bulunuyorsunuz. Teşekkürler eder, meserret duyarım. Çünkü fikren meşgul ve ruhen muazzep olduğum bir mesele, iki asra yakın bir zamandır ki medarisle mekatip arasında bir tezat sürüklenip gidiyor. Sebebi nedir. Bilinmiyor. Her iki menba‘-ı irfân mahsulleri miyanında hıyanet, münâferet belki de husumet câri idi.

İşte bu muammayı zamanımız helletmiştir ki noksanlık ve cehalet âmil imiş. Mekatipten yetişen zat-ı fâzılaneleri gibi ırken ve irsen sahib-i irfân olanlar hakikati yakından keşfederek her iki tarafın aradığı ve âşıkı olduğu vatana millete, dine hizmet olup aradaki niza‘ vâhî ve lafzî imiş. Şu halde birleşmenin ve fedakârlığın zamanı gelmiş olmalıdır. Âcizleri gençlerle müdavele-i efkârı çok severim, mülayemet gösteririm.

Azizim kıymetli eserinizi hürmetle kabul ettim, okudum. Evkaf ve vakfiyeler ve selâtine hizmet hususunda bezl-i makderet edilmiş ve Edirne vilayetinin ihyası cihetine gidilmiştir. Şâyân-ı tebrik ve takdir bir eserdir.

Bu hususta bizlere teveccüh edecek bir vazife, Resul-i kevneyn, şehadû, tehâbbelû fermanıyla müşareket-i beyne‘l-isneyne işaret buyuruyor. Bu vazife-i uhuvveti icra ve emr-i risaleti îfâ ne suretle husul-pezîr olacak kütüphane-i âcizide 600 senelik tefsir ve fıkha dair talik yazıyla eserlerden takdim edilse acaba işe yarar mı, telafi edilir mi? bu seninle aradaki konuşma ve sevişme bir miktar daha tekâsüf ederse o vakit tebârüz edecektir.

Malumat; Amasya ile Turhal arasında Çengelbeli denilen bir dere vardır. Kırk dakikalık mesafedir. Eşkîya yatağı, hırsızlar durağı müthiş bir vadi.

1298’de Sivas Valisi Halil Rıfat Paşa Samsun ve Sivas yolunu yaptırdığı zaman buranın ormanlarını kırdı, yolu açtı.

Ecdadımızdan anane ile işittiğimiz Köprülü Mehmet Paşa bir sene Turhal’da oturmuş. Çengel boğazındaki derebeylerini, şakileri çengele takmış, bu cihetinden o vadiye Gengel Deresi denilmiştir. (Evliya Çelebi Seyahatnamesine bakılmalı).

Köprülü’nün iki han bahsine gelince; Çengel boğazında hakikaten iki han var idi. Birisi Amasya hududunu gösterir, diğeri Turhal. Şimendifer hattı Turhal’a gelince ikisi de muattal oldu. Bu hanların bulunduğu mevkide Kadı Han olduğu söyleniyorsa da kimlere ait olduğu bilinmiyor. Derenin tam orta yerinde Amasya Jandarma Karakolhanesi elan mevcuttur.

Zatınızı çokça tasdî‘ ettim. Sözüme nihayet verir, hürmetlerimi sunar ellerinizi sıakar, gözlerinden öperim.

5 Ekim 1953

Turhal Müftüsü
Mustafa Bilgen